



Drangedal kommune



Mål for forvaltning av elg i Drangedal kommune 2012 - 2014

Vedtatt av Fagnemnd for utmark: 01.06.2012

Bakgrunn:

I § 1 i Lov om viltet sies det: ” Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæringen og friluftsliv. ”Denne paragrafen danner bakgrunn for forvaltning av alt vilt, også elg.

Dagens situasjon:

Fellingsrapporter og sett elg skjemaer viser at vi fremdeles har en elgbestand med gjennomgående svært lav produktivitet og svært lave slaktevekter. Hovedårsaken er mest sannsynlig at vi har hatt en alt for stor elgstamme i forhold til bæreevnen over mesteparten av 90-tallet. Selv om elgstammen nok er halvert siden slutten av 90-tallet har vi fremdeles ikke fått en bedret bestandskondisjon.

Forvaltning av elg er synonymt med forvaltning av beiteressursene, og forvaltning av beiteressursene vil i praksis si skogbruk. FAUN- Naturforvaltning antyder i sin rapport *014-2011 bestandsvurdering for elg og hjort i Nedre Telemark etter jakta 2010* at avvirket mengde tømmer pr. felte elg må opp i størrelsesorden 500 m³ for å lykkes i å bedre bestandskondisjonen. I 2011 ble det avvirket 63 559 m³ i Drangedal kommune og det tilsvarer ca. 245 m³ pr. felte elg dette året. Vi har sett en ganske dramatisk reduksjon i avvirkningen de senere år og situasjonen ser pr. i dag ikke ut til å endre seg. I tillegg blir det avvirket på dårligere mark. Dette tilsier at skal vi ha en sunn og produktiv elgstamme i samsvar med beitegrunnet, må vi venne oss til en lavere elgbestand enn det var på slutten av 90-tallet.

Ønsket situasjon:

Den optimale elgstammen bør bestå av flest mulig produktive dyr og gi en høy og mest mulig stabil avkastning til nytte og glede for rettighetshavere, jegere og den øvrige befolkning.

Elgstammen bør være så stor som mulig, uten at beitegrunnet blir ødelagt, og uten at det skapes uhåndterlige trafikkproblemer.

Rettighetshaverne bør i størst mulig grad selv styre elgforvaltningen gjennom bestandsplaner.

Forutsetninger for en optimal elgstamme vil være:

- Nok beite av god kvalitet
- Nok produktive kuer i bestanden
- Nok store okser i bestanden

Dersom vi lykkes med dette vil det gi:

- Økt produktivitet
- Økte vekter
- Økt avkastning

Kommunens målsetning:

Hovedmål for elgforvaltningen:

En sunn, produktiv og bærekraftig bestand som gir en høy og mest mulig stabil avkastning til nytte og glede for rettighetshavere, jegere og den øvrige befolkning.

Elgstammen bør holdes på et nivå som ikke forringer beitegrunnet og ikke skaper uhåndterlige trafikkproblemer.

Bestandstettheten skal stabiliseres på dagens nivå, dvs. at sett elg pr. jegerdagsverk skal ligge i nærheten av 0,3 (tallet gjenspeiler dagens bestandstetthetsnivå i form av sett elg pr. jegerdagsverk)

Delmål

Bestandsovervåking - alle jaktfelt skal:

- Føre sett elg-skjema.
- Registrere vekter på alle skutte dyr.
- Leverer inn tenner for aldersbestemmelse.
- Registrere flått og hjortelusflue på felte dyr.

Bestandsplaner/områder

- Det skal jobbes for at flest mulig vald tildeles gjennom bestandsplaner. Innen målperiodens utløp skal minst 60 % av godkjent areal tildeles gjennom bestandsplaner (målet skal oppnås ved å arrangere informasjonsmøter, fagnemnda skal foreslå inndeling av nye bestandsplanområder for elg og hjort for hele kommunen og følge opp dette på lokale møter).
- Bestandsplanområder og vald med bestandsplan skal gis en reel mulighet til å påvirke utviklingen av "egen" bestand.
- Alle bestandsplaner skal rulleres samme år.
- Bestandsplaner lages fortrinnsvis for 3 år av gangen.
- Bestandsplanene kan ha en "skrapdyrordning" hvor voksne dyr under 130 kg kan klassifiseres som ungdyr. Voksne dyr skal uansett rapporteres som voksne.

Bestandsutvikling

- Tilstrebe et ku : okse forhold på omkring 1,5:1 (snitt 2009-2011: 2,06 - et for skeivt kjønnsforhold kan føre til mange ombrunster, noe som igjen fører til seinere kalvefødsler.)
- Sett kalv pr. ku skal ikke under 0,55 (snitt 2009-2011: 0,53 - Sett kalv pr. ku er en indikator på produktiviteten og sier noe om bestandens samlede produksjon. Målet om at denne faktoren ikke skal under 0,55 er satt på bakgrunn av en forventet bedret bestandskondisjon)
- Gjennomsnittlig kalv- og ungdyrvekter skal opp i hhv. 55 og 120 kg (snitt 2009-2011: 50/114 – kalv og ungdyrvekter sier noe om bestandskondisjonen, vekt målet er satt på bakgrunn av en forventet bedret bestandskondisjon)

Oppfordringer til valda

- Avskytingen av store eldre kuer bør begrenses (for å ta vare på de mest produktive dyra).
- Avskytingen av "mellomstore" okser (5-12 takker) bør begrenses (for å øke okseandelen i bestanden).
- En stor andel av uttaket bør være kalv og ungdyr (for å unngå overbeskatning av voksne dyr).
- Valda oppfordres til å øke tømmeravvirkningen betydelig for å bedre bestandskondisjonen. Et realistisk mål bør være 350 m² pr. felte elg (år 2011: 245m³).
- Valda bør ha fokus på beiteforbedrende tiltak som: nedskjæring av osp (gir oppslag av ny osp fra rotskudd, gir beite i form av kvist og bark dersom det utføres vinterstid), avstandsregulering i tette

bestand(gir oppslag av nytt beite), etablere viltåkere(supplerende forkilde av høy kvalitet), samt utsetting av saltsteiner(dekker viltets behov for salt).

Tilskudd

- Alle vald/bestandsplanområder i Drangedal som utarbeider bestandsplan gis et årlig driftstilskudd etter søknad på 4000,- kr.
- Alle vald/bestandsplanområder i Drangedal med tellende areal over 100 000 daa og som utarbeider bestandsplan, gis et årlig driftstilskudd etter søknad på 8000,- kr.

Disse målene evalueres hvert år for å fange opp endringer i bestanden underveis.